

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Egész évre . . . . . 6 frt.
Fél évre . . . . . 3 frt. — kr.
Negyed évre . . . . . 1 frt 50 kr.
Egyes szám ára: 15 krajczár.

Ügynökségi cégpénz a kiadóhivatalnál illeté-
B-Gyarmaton.

Előfizetési pénsek, reklamációk és hí-
rítések a kiadóhoz intézendők.

NÓGRÁDI LAPOK

ÉS HONTI HÍRADÓ.

Politikai, társadalmi s közgazdasági hetilap.

A lap azonnali részére a a nyitott
vonalon minden közlemények a szer-
kesztőhöz küldendők.

Hirdetésnek díja: 60 hasznos példány
5 kr. — Nagyobb és többnapos hirde-
sések jutányosan csökkentendők.

Bélyeg minden belkötésnél 30 kr.

Élylár garand sor: 20 kr.

ELŐFIZETÉSI FELTÉTELEK

A „NÓGRÁDI LAPOK”

1888-İK ÉVFOLYAMÁRA.

Egész évre . . . . . 6 frt — kr.
Fél évre . . . . . 3 frt — kr.
Negyedévre . . . . . 1 frt 50 kr.
Egy hónapra . . . . . — frt 50 kr.

Az előfizetési pénsek egyetül a kiadóhoz címmezve
— legelőszörben postautalványnyal — a nyomtatandó
példányok a pontos szétküldés tekintetéből, mielőbb be-
küldendők.

KÉK LASZLÓ.
kiadó és lapigazgató.

HORVÁTHI DANÓ,
felelős szerkesztő.

B-Gyarmat, márcz: 7.

Vége van a farsangnak! A mulatozást váltás a komoly munka. Tegyük le a farsang esőrgő sípkáját s ha jól mulattunk, maradjon meg az kellemes visszaemlékezésnek. Mulattunk eleget, ügyosztván kötelességből, önmagunkért és másokért. A szellem megköveteli a szórakozást, de megköveteli a munkát is. A testet a szellem épen úgy műveli, mint edzi a munka. E nélkül nincs kedély, nincs kedv, nincs erő. Azért, akik a farsangi napokat kedélytelenül, kedvetlenül, hogy úgy mondjuk tétlenül, szórakozás nélkül töltötték, azok személt és testi erejük rovására unatkoztak. Mert mulassunk ha itt van annak az ideje. Mulassunk minden gond nélkül. A szellemnek, az érzék szórakozásra van szüksége. Hadd szóljon a zene, folyjon a táncz, a bor a pezsgő ereje hadd uralkodjék; a bohóságoknak adjunk helyet körünkben, de mikor aztán a farsang utolsó éjféle is letűnt, legyen elég. Igazán legyen elég a mulatozásból. Komoly, aggodalmas napok előtt állunk. Vastag hóréteg borítja az egész ország földjét, a hegyekről lelégó hólavínák fenyegetnek bennünket. Jaj ha a tavaszi nap forró sugara hirtelen rohamosan széj-
lép tépdési a hegyek vastag bundáját és a folyamok és folyók kilépnek a medrökből! De nem tudjuk azt sem, vajjon a tavasz fakadó virágait nem e csapja meg egy a Kaukázus politikai ege felől betolakodó hideg légáram fagyos szele?

A jövő titkainak, szeszélyeinek van kitéve vagyonunk. Azért azt az időt, mely esendés munkánkat mivel sem háborgatja, használjuk ki a magunk részére és előnyére okosan és meggon-
dolván.

Dolgozzunk mind a két kezünkkel. Gazdaságunkat hozzuk rendbe és most legyen az ideje annak, a midőn nem mulasztjuk el okoszerű beosztás által biztosítani a gazdasági esztendő.

A tavasz idősának beköszönésétől, csak egy pár nap választ el hemmnektől. Igaz ugyan, hogy még sok helyütt jégkéreg borítja a földet, de a jó gazda ma már minden előkészületeket megtesz ahhoz a munkához, mellyel vagyonának fennmaradását, főleg családjának existenciáját biztosítja.

Számitani minden gazda számít az idő esélyeire, de az iparkodó embert ez a munkájában soha sem akasztja meg. A természet kiesapongásai elől kiterhetünk. A kudarezot ki lehet kerülni. Nagyon örülünk, hogy a magyar gazdák belátták a vagyon biztosítás előnyeit. S ma már alig találunk birtokot, a kinek termése vagy egyéb vagyona tűz vagy jég ellen biztosítva ne lenne. Az első magyar általános biztosító társaság üdvös kezdeményezése folytán alakult jég-biztosító szövetkezetek egymás után alakultak meg az ország majdnem minden megyéiben. Az előny a gazdára nézve olyan elegendő, hogy a szövetkezetből kimaradni: esőkönyös könnyelműség. Az első magyar általános biztosító társaságnak köszönhető tehát, hogy hazánkban a jég ellen való biztosítás nagyobb népszerűséget és lendületet nyert, mert ebből első sorban a gazda húzza a hasznot. A külföldi biztosító intézetek sem nyújtanak nagyobb előnyt mint a mi magyar intézetünk. Miért hát idegen kézzel juttatni a biztosítási díjakat?

Minden intézkedésünkben, minden gondolatunkban maradjunk meg magyaroknak. Csak a magyar intézeteket, magyar vállalatokat támogassuk.

Még egyet. Idő előttinek fog ugyan tetszeni sokak előtt a figyelmeztetés, de ezt a jóakarát sugallata diktálja tollunkba. A ház erezésén most fogy el a tető hava s ha epárolog a szántóföld nyirkossága, minden kéz annak megmunkálásával lesz elfoglalva, míg a tehetetlen gyermekek otthon maradvá őrzik a házat. Eperjest, N.-Károlyt és Toroczkót is a gyermekek őrizték otthon. Hány embert tettek hajléktalanná és földönfutóvá ezek a ház őrző gyermekek. Az az egy szál gyufa, a melyet a ház őrei játszi gyermek kedélyvel végig húztak a ház falán, ezeket tett szerencsétlenné. És még sem lett volna a csapás elviselhetlen, ha a tulajdonosok építleteik biztosítására pár krajczárt szenteltek volna. Azért most, a mikor régi búneinkért csaknem rég szörtünk hamut magunkra, ne felejtjük el tűz ellen biztosítani házuunkat sem, tűzhelyünket, a mely mindenek fölött különösen ki van téve a gonosz veszélynek. Alig van város az országban, ahol a biztosító intézet ügynökök nem tartana. S ha a sors esetleges csapásainak elviselését enyhíteni van szándékunkban, váltsuk azt meg pár krajczárért.

Mert ha tudjuk, hogy fárasztó-
testi munkánkkal szerzett vagyonunkat a természet legerősebb fuvallata sem teli egészen tönkre: nyugodtabban végezhetjük napi munkánkat. Az ilyen nyugodt, gond nélkül szorgalmas munka áldást terem.

Sz. S.

Közigazgatási bizottsági ülés.

(márcz. 3-án)

Seitovszky János alispán, helyettes elnök megnyitja az ülést és bejelenti, hogy Beniczky Árpád, Gr. Berchtold Arthur, Gr. Czebrán László és Huszár István urak akadályozatlanság miatt az ülésen részt nem vehetnek. Jegyzőkönyvhitelesítőül Pajor István és Páry Árpád urak kénnek fel.

Alispáni jelentés.

Az alispáni jelentés szerint a vármegyében semmi oly esemény nem fordult elő, mely külön fölemlítést igényelne. A közbiztonság megrendítve nem volt. Az állami erőfelügyelők 3500 fnyi évi járuléka az erdő területek birtoklása arányában kivettelt. A közmunka és segédelni pénztár előirányzata felsőbb helyen jóváhagyást nyert.

Vörösléti és kúnya ügyek.

A nősülési kérvények közül a honvédelmi minis-
teriumhoz pártolólág felterjesztetnek: Bárány, Petro, Do-
vány és Gálík kérvényei, katona elhőcsészési ügyben je-
dig: Kliment, Gajdos és Lászka folyamodók.

Vichalói ügy.

A főleki 9-ik csoport vichalói utcsoport bizottsá-
gának eddigi elnöke: Orozsi Ferencz leköszönvén, helyébe
Jamzen Alfonz választott meg. A gácsi járásban, miun-
tan az elnökségre alkalmas egyének egyáltalában nincse-
nek, ideiglenes elnökök: Bory Sándor, Belohorszky
Endre, Kossaczky Oszkár és Homor István körjegyzők
jelöltettek ki.

Ar. ügyek.

A vármegyei árvaszéknel az ügyforgalom következő
volt: Beadványok száma a múlt évi 421 hátrálékkal 3025
Ebből el intézettel 2140, hátrékol maradt: 885.

Kövy Tivadar és Páry Árpád bizottsági tag urak
a vármegyei árvaszéki ügykezelést több napon át szigo-
ruan megvizsgálván, Kövy Tivadar úr jelenté, hogy a
bizottság mindent szép rendben talált és az ügykezelés
az ügyrendben előírt szabályzatoknak megfelelő s teljesen
kiegélítő. Az árvaszki irattáraznak kibővítését iránt az al-
ispán intézkedni fog. Hasonló jelentést tettek Gr. Berch-
told Arthur és Beniczky Árpád urak a losonci ár-
vaszékrol is. A vizsgálati jegyzőkönyvek egy egy példányai
a belügyminisiteriumhoz terjesztetnek fel.

Társ. ügy.

A márczai és somosfajtasi iskolákban a tanítói
állomások megürsedvén, előbbihez Madách Károly úr
utóbbihoz Markovich apát úr küldettek ki választási el-

nökököl. Badi János és Iarsai panasztevők a ragydey
iskolások megalakítása ellen, az ügy vizsgálat végétt a
tanfelügyelőnek adatolt ki. A Kálo garabi iskola 200
frtnyi államségélyben részesítették. A páfalvai iskola sza-
nadaskornál a múlt évekről feltermült 105 frt levéttel
különbözet az 1888-dik évi számadásoknál lesz elzamo-
landó.

Jegyzék.

Özv. Gr. Forgách Antalnak Sacher Soma elleni
regalesonkítási ügyében a minisiterium az elsőfokú 2 egy-
behangzó határozatok feloldotta és alperesét felmentette.
Tekintve hogy a minisiterium hatáskörön túllépett, mivel
az 1876: VI. t. cz. értelmében két egybehangzó határo-
zat teljesen jogerős, ezen szerdai ügyben a közigazgatási
bizottság felir a képviselőházhoz. A minisiteri úr első fokú
intézkedést azonban közli nemcsak az érdekelt felekkel,
de az illetékes hatóságok közözzel is mielőz tartás végétt.

Steiner Mórnak Székusz Imrevel elleni hagatell
ügyében a felek bírói utra utasítottak.

Tornyos Vidora márczai képviselő testület vir-
tilis tagja a virtilisk lajstromból beadott kérvény folytán
alispáni határozattal kitöröltetett rendeltetett, mivel bar-
tokait eladván, megszünt adófizető lenni. Tornyos az al-
ispán ezen határozatát a közig. bizottsághoz felebbezte. A
bizottság, tekintettel arra, hogy az 1887-dik évi decz.
hatában öszszírt lajstromban Tornyos Vidor öszszírva
lett, s ezen öszszírás az 1886: XXII. t. cz. 33. §-a ér-
telmében jogerősé vált, s a hivatkozott törvény 42. §-ban
előszorult ténykörülmények Tornyos irányában fenn nem
állanak, de másrészt az 1888-dik évi adó is az ő ter-
hére van írva, az alispáni határozat feloldotta. A bi-
zottság eme határozata ellen a tisztifőügyész felebbezést
jelentett e. Minthogy azonban ily esetekben a közigaz-
gatási bizottság határozat végbenzése, a fenforgó ügyben
felebbezést a belügyminisiter előreláthatólag visszafogja
utasítani.

Magánügyek.

Várhalmy József nógrádi lakosnak panaszta a nó-
grádi előjáróság ellen a főispán úr öngyermeltségéhez
tétetik át, akihez Várhalmy szintén beadott egy minden
valószínűséggel alaptalan panaszt. Fodor József főleki
lakosné települési ügyében a főleki előjáróságának a te-
lepülési engedélyt megtagadó határozata formai hibák miatt
feloldottak.

Bérlésügy.

Ab-gyarmati kerületi fogházban a fejezencok száma
febr. havában 269 volt. A fejezencok havi keresménye
362 frt 8 kr, melyből az államé 258 frt 93 kr, a fejez-
coké 103 frt 15 kr.

Állatgy.

Bérlésesi eredmény be nem jelenthető, miután az
adóhivatali kimutatások még be nem érkeztek.

Fizetési halasztás 6 félnek adatolt 1112 frt 99 kr
adótartozásra.

Behajthatlan adók ezimén 9 községben leiratott
3462 frt 27 kr.

Több felebbezés adatolt elő a külföldi állami tar-
tozások ellen, melyek között különösen kiemelendő: a
rima-murány, ságo-tarjani vasmű és ságo-tarjani kö-
szénbánya részvény társulatnak a munkásokkal szem-
ben tett házbéradó elleni felebbezése, továbbá Kovács Sün-
dor és neje Kuehinka Adél losonci lakosoknak az ál-
lami tartozásuk leszámlolása ügyében beadott felebbezése.
Ezen két ügy kiküldött albizottság által tanulmányozás
után előkészítetvén, az előbbi kedvező az utóbbi eluta-
sító elintézészt nyert.

Ingatlan árverés 21 rendeltetett el.

Zemlénügy.

Febr. havában az egészországi közevő volt, nagyly
nem fordult elő, a hadalokai voltak legelőnyre: ödült
kör és tüdőgümö. Vörheny esekely mérvben Gsalárban
és F-Petényben volt észlelt. A gazdasági állatok közt
takonykór észleltetett Kalodán és F-Petényben, ez utóbbi
községben Br. Andraszky Gábor 3 lova lebonkogatott.
B-Gyarmaton lépfene miatt Smid Sándor egyik tehené
kürtalt.

Ütágy.

Az állami és megyei utak többézt állapotban vol-
tak, a közlekedés fenn nem akadt. A kavics szállítás most
van folyamátban. A vichalói számadások körül 6 vizs-
gáltatott felül. Ezen számadások gyoron érkeznek be.

Ülés vége fel egykor.

Az én emlékiratom.

(Adalok B. Gyarmat város történetéhez.)

Bodnár István
(Folytatás)

Minden nap jobban meggyőződtem, hogy az iskolát merő iskola-advól főleg iskolai életével, s a közönységen az iskolágy iránti lelkesedést éreztem nem lehet: s így gondolkodtam a fölött, miként lehetne oly jövedelmi forrást nyitnom, mely az intézeteket nagyszélesen fenntartsa, s kivételhez ne kellesse gyakran folyamodni.

Erre legelőszörültnék találtam színházról és műkedvelő társaságról gondoskodni; és esztről-estére nagyobb szabású hangversenyeket és táncvizsgálmakat, a megyéhez nagyszertű termében s melékkéhségeiben rendezni; minán tapasztalásból tudtam, hogy ezen piratlan helyiséget jötköny ezokra meglehet nyerni.

Színházunk önkényit alakított az nemzeti iskolának két nagy tanterme; mely együttesen 36 önlél nagyobb terjedelmű, megfelelő magassággal és szélességgel. Ugyanis a közfal helyére egy nagyszertű, kétfélle nyíló, alul felül vas vágányban járó kaput lehetett állítani, melynek kettős deszkazata tíres közöl, famóhával ugy lehetett tömetni és az összarúsnál dugaszfával kibéleltetni, hogy a kaput bezárva, két tanterem alakult, melyben a tanítók egymással háttal állítva, az iskolai oktatásban gátolva nem valának. A kaput pedig néhány percz alatt ki lehetett nyitni; s midőn szép színház állt előttünk, cslatva czélszerű színpaddal, mely az egyik tanteremben leeresztett előföngönyvel nagyon elfért, s a gyermekek is megszokták. Ezt a tervet az egyházközségi képviselő elfogadta, Seitovszky hercegprímás pedig, az általam megajánlott következő föltekelt alatt jóváhagyta: a) szemelők tartassék, hogy az iskola, a cath. vallás szellemében nevelendő gyermekek intézete; s így a színházban csak oly előadások tartathatnak, melyek az iskola és vallás előjával nem ellenkeznek; b.) minden előadás csak a helybeli felkészt és iskolázott bejegyzésével történhetik meg; c.) az előadások ideje ugy állapítassék meg, hogy a tanítási idő s rend soha meg ne zavartassék; d.) a műkedők közbécsületének örvendő és a kitűzött czélért lelkesülő egyének legyenek; e.) vándorszínházoknak a színház ki nem adható; f.) az előadott darabok programjaira felvékenint fölterjesztessék.

Ezen feltételek szigorúan megvoltak tartva. A színház költségeit én viseltem, 60 darab tíz forintos kötvényt adván ki magamról; ezenkívül az alakítás minden költségeit én vállaltam el; ezek pedig telmesek voltak; mert az iskolákat újra kellett padlóztatni, hogy a crimlin dívat miatt azokkal szíjjez huzni és gyermekek kedveért össztelni lehessen.

De a színházhoz a lehetőseggel képzett műkedvelők voltak szükségesek; s azért a mi B. Gyarmaton és vidékén számbavehető lehetőség volt, össztoborzottam, és oly társulatot alakítottam, hogy a vándorszínház, midőn előadásunkat megtekintették, tova vándoroltak. Én vállaltam magamra a terhes igazgatóságot.

A színpad igazi középső intézet volt, mely alkalmat nyújtott a szépségeknél és tehetségeknél magukat érvényesíteni; és sok derek leányt férjhez is adott; de a mi fő dolog, tiszhárom éven át, átvállalyozta a közönységet; s városi szellemet honosított meg, a nem régen paraszt úrbéri községben; és a képző intézetek iránt kiálthatlan érdeklődést keltett a lakosság minden rétegében; szóval a színpad volt a felnőkét iskolája.

A megyéhez szép termeli oly ényes helyiséget képeznek a hangversenyek és az azokkal összekötött bálok számára, hogy azok és a színi előadások jövedelmei fölbeáritottak a két osztályú elemi iskolának négy osztályú, nyilvánossági jelleggel fölruházott főlegeni iskolává emeltesét indítványozni. Az időben a helytartótanács képte a kormányt, élön br. Sennyey Pállal; és az ügy megvitatására kiküldte Barton József apát s kerülti iskolai főigazgató. A főigazgató szives vendégszeretettel fogadtuk, és néhai Imády Károly lelkész közbejöttével az egyházi képviselőt egyhangulag a hitközségre vállalta az iskola fontartásának költségét, ha azt a színház és egyéb mulatságok jövedelme nem fedezték. Ezen előmenyek után, 1860. december 29-én a színházat megnyitottam, 1861. nov. 3-án pedig a színházban a közönység örvendőse tudomásra hoztam, hogy a kisdudorodák és a főlegeni iskolák, nagy sikerrel működik és nagy szolgálatakat tesz a város megmagyarosítása érdekében.

Hogy az olvasó közönységnek fogalma lehessen az anyagi sikerrel, tehát megkértem, hogy a megyéhez termében 1861. febr. 10 és 11-én rendezett kettős bálunk jövedelme 839 frt 38 kr-ra rigott.

Az iskolák javára rendezett bálok és hangversenyek jövedelme feltékénységet keltett a protestans felekezetekben. Az akkori első alispán ilomonan értesemre adta ezen hangulatot, azt azzal indokolván, hogy bálok alkalmaival rongyalják és piszkolják a termeket, egyetlen felekezet érdekében... Ez engem azon ellátározásra birt, hogy az egyházi képviselőt megkértem, hogy tegyünk az általam beszerzett bál jövedelméből 400 forintos alapítványt, a losonezi akkor egyesült protestans középiskola javára; melynek kaimatait azon szépen jó erkölcsű növendék élveze, ki nem magyar ajku szölkötlől születlen, az állam nyelvében legkifünlőbb haladást tett. Ezen alapítvány ma is alkotrészt képezi a losonezi kir. főgymnasium alapítványainak.

Midanem sem kell, hogy ez az alapítvány a losonezi értelmiség, sőt az egész derek közönység föltekésítette; és kapott is a hitközség oly köszönő okirattal Kiss Gábor mf. lelkész tollából, mely az egyház község fölvilágosult szellemét századok múltával is hirdetni fogja.

Ezt az alapítványt a méltányosság is megkövetelte, mert a műkedvelők és a színház látogatói, a hangversenyző s bálozó közönységnek vegyes vallású volt. Ezt azért hangsúlyozom, mert nagy felelősségre lettem e miatt vonva, s a beállott catastrophiát ez is segített előidézni.

Az egyházközség ugyanis a 400 frtos alapítványt tölem pör után visszakövetelte; de két bíróság egybehangzó ítélettel kimondta, hogy 1860. decz. 29-ól, 1863. febr. 14-ig számolni nem tartozom; mert megszüntültem, és ezen számítások alapján az iskolálad nekem 413 frt 8 krral, a kisdudorodálad pedig 295 frt 41 kr kiadás föltekéttel még 1863. febr. 18-án maradt adósom. Most gondosabban vizsgálat után látom, hogy a 839 frt 38 kr bál jövedelmekről megszüntültem a nélkül, hogy abból a losonezi 400 frt alapítványt, melyet — kiszolgáltattam — levontam volna; és így ezen alapítványt en lettem, a miről eredeti okmányok alapján bárkit fölvilágosíthatok.

Meg kell azt is említenem, hogy az ovoda működése oly közönyszerben részessült, hogy a derek tanító, az akkori első alispán, jelenleg törvényeszeki elnök uró annak megtekintésére fölkerült, az elnök ur vendégeivel együtt nyomban megfogadta az intézetet; és az eredmény egy megnyerte tetszését, hogy az 6 közbenjárásának köszönhetik, hogy a megye a maga magán pénztárából évenként 200 frt segélyt ajánlott, az ovoda föltekésítésére. Ezen szép ajánlatban nemokára Losonez és Szirák is részessült. Utóbb B. Gyarmat az ovodát városi intézetnek fogadta, s a derek képviselőnek ezen kérésvényre hozott határozatát a megye is megerősítette. Ezzel az én sok évi gondoskólásom szép elismerésben részessült, a mi engem egész életemre megörvendeztetett; mert a magyarországi intézet étele örökre biztosított. Ezt elajólttam.

(Folytatása következik)

Szécsény 1887. Márczius hó 8-án.

A szécsényi Takarékpénztár Igazgatósága szemben a fővárosi napilapokban ezen intézetre vonatkozólag közölt roszakarati hírekkel a részvényesek, és a vele üzleti összeköttetésben álló felek megnyugtatóra kijelenti; miszerint ezen intézetnél utjabban semminemű nagyobb sikkasztás nem constatallatott, hanem felfedezett az igazgatóság által a könyvek átvizsgálásánál egy betétek 1000 frt, és kamatokkal történt túlkifizetés, mely ügyre vonatkozólag az igazgatóság rozliszemeséget észlelvén, a bűnvádi föltekésítést megtette, s a bűnvádi vizsgálat az illető ellen folyamatba tetetvén az ennek folytán tett biztosíték által az intézet mindentekintben felszeve van.

Az Igazgatóság megbízásából

Terzyánky István igazgató.

H i r e k.

Személyi hírek. A marcz. hó 3-án megtartott közgazgatási bizottsági ülésen a bizottság választott tagjai közül csupán Mocsary Áldon, Kövy Tivadár, gr. Pejaesevich Arthur és Sreter Alfréd urak vettek részt.

Értesítés. A b. gyarmati kir. járásbírósnál két al bírói állás üresedett meg az által, hogy Zeko Kálmán a b. gyarmati kir. bíróságához és Tamaskovics Gyula a terheski járásbíróhoz jogbírósárrá nevezteték ki. Ezek helyébe albiróknak: Nagy Miklós törvényeszeki aljegyző és Dr. Istvánffy Lajos neveztetők.

Pókák a Császársban. Már említettük, hogy a farsalag egy része a mult szombat este társas táncvizsgálat rendezett a casinó termében, mert pedig örömmel jegyezzük fel, hogy a mulatság igen kedélyes összehírült volt. Mindenekelőtt konstalljuk, hogy hasonló vizsgálatra városunkban a casinó termében előbb helyiséget nem is kívánható; mert noha a táncsterem padlózata sok gyarlóságban szenved, de a többi össze helyiségek bő ges bányelmet nyújtanak mindene névre, mely pókák s gy kisebb kü alalmakból a vendégek által igényelték. Hisszük is tehát, hogy míg külön valami redont-fiót városunkban nem épül, a családok gyakrabban fel férjhez, házasra birtokosak helyett nem is táncszalánnyal, mivel után elykor-lykor jártaknak ezeket előmozdításával is össze lehet majd hozni. A most megtartott pókák megvolt meg az a jó oldal, hogy nem a sok szemérmes volt a farsal, noha élesen érzékenysem sem maradt ott senki, mert a részvétel házasosság mindent előkötvetek, hogy nem étek farszezek a mulatságot; de hát a farsalag erre helyes slyt látesett feltétel, továbbra élvén, hogy a megjelent bájos leányok és menyecskéek háza Ferő szénje mellett folyton jól mulassanak. Tudósítók folyászerint részvételtek az estélyen báró Buttler Frigyes, Herczeli Odánn, Bakó István, Hater János, dr. Hermann skárolyné, Hodosy Irén, Horváth Lászlóné, Hudec Zsigmond, dr. Isarik Péterné, Kleve János, Kubányi János, Károly Alajosné, dr. Mélyer Ferenc, Mucskó Eszter, Póchy János, Zsigmondné, Szerény Gábor, Ujhelyi Boldizsár, Tomesó Nándor és Zeko Kálmánok uralkogy. — továbbá Herczeli Margit, báró Buttler Matil, Dömök Erzi, Hater Margit de Irén, Horváth Erzike, Hodosy Ilonka és Gizella, Kleve Anna, Kövy s Jolan, Kubányi Marika, Póchy Erzi, Luja, Marika és Sarika, Szerény Irén, Thurányky Marica és Ujhelyi Sári k. a. A négyesek 28 pár táncoltak, a hogy mily jó kedveléssel a mulatságot, jele, mert még a szobott hívságos kíváncsított is tovább tartott a mulatság, reggelt 7 és fél óra vetén annak ágat. Mint erősen állítják, több új rósalábas is fűzöttölt, az arról hallgatnunk ez esetben. Majd Amor ő feltege alkírása után a hymen rovát fogja azokat házasság regisztrálni.

Marczus 15-én. mint már jelezteük, városunk polgársága ez éven is méltóan fogja megünnepelni; a programm megállapítása végett városbírnék tegnapi értekezletet tartott, közreműködésre ugy a dakegyet, mint az iparos ifjak daköre fölkerültek; az ömposi szonoklat tartására Druga József polg. iskolai tanart kérték fel.

A néptáncgyűlés tanácsintélet. Balassa-gyarmati köré 1 aranylól álló pályadíjat tűzött ki. Az iskola a humanissimus szolgálatában — ezimű s 2 aranyat egy szabadon választott nevelőtárs értekezésre. Csak a kortágyai pályázhatnak. A pályamunkák lehetőleg olvashatóan írva lepesettelt jelűs levélke kíséretben f. évi májusho elsojeje Wagner István elnököz (Balassa-gyarmat) küldendők.

Farsalók közzéírásai. Bármiily slyosok legyenek az idők és számtalan az adó-nem, amely a polgárok vállalt nyomja, ezek között az ugynevezett közmunka váltásig nevezhető megis olyannak, amelyet jól fel fogott érdekelben mindenki a legsivesebben fizethet, mert jó megyei és vicmalis utak nélkül kilenzített része a városmegyei közlekedésnek, az év több mint felében, ugyszólván teljesen meg van bontva. Epp azért városmegyei alispánunk föladatai közé sorolja a közmunkaváltásig s ezáltal az utúgy különös szorgalmatosságát s legközelebb is közzend.

letben szigorúan utasítja a szolgabírókat s Losonez város polgármesterét a határlekek behajtására. Tetemes határlekek szaporodottak fel a korábbi évektől Balassa-gyarmaton is, s mivel az utóbbi két éven történt elég sűrű befizetések nagy részben a régi határlekek javára irattak, az utolsó évi kivételösszeg befizetése alkj felében érdelet el. Ép azért városunk előjárósága e lapok után is felhívja az összes polgárságot, hogy még nekülözések arán is közmunkaváltásig tartozásuknak gyakoroljanak elégét tomi, nehogy a hanyagság jógos válpjának kikötölése végett a vegrehajlás minden nemének szigorú alkalmazása váljon székséssé.

Gyarmati Országgyűlési Krigovszky Józsefné szül. Sztranyavszky Petronella gyermekei nevében is, özv. Sztranyavszky Péterné szül. Atkinson Katalin és gyermekei; Sztranyavszky Géza, kis fia és nővérével; valamint Pavlov Jánosné szül. Koncsok Constantia testvéreivel fájaldalmas szível jelenik, hogy szeretett testvere, sógorjának nagynénjék, illetőleg mostoha anyja Özv. Koncsok Gáborné szül. Sztranyavszky Katalin asszony életének 69-ik évében Marczalban 1888. évi marczus hó 6-án reggel 3 órakor hosszas szenvedés után jobblétre szenderült. A boldogultnak hült tetemét 1888. évi marczus hó 7-én d. u. 3 és fél órakor tetének öröknagyváltára a marczai sírköveken, az igazos. evang. hitvallás szertartásán szerint. A béke anyagya örízze nyugalomát!

Farkasok támadtak meg marcz. hó 5-én a Szklabonyáról Alsó-Palotára haza utazó Szabó Gyula aszó palotai ev. lelkész ur fogatját. Három éhes farkas a lovaknak esett, azonban a lovak megvadulva futásnak eredtek s így a farkas kalandtól megmenekült. A kocsiban ülő tiszteletes urnak nem lehetett valami kellemes helyzeté. Nagyobb baj nem történt, csakis az egyik lo lábát harapta meg a farkas.

A b. gyarmati marczus vitéz elég látogatott volt. Az 5-ki marhavásáron előállított 1139 db. szarvasmarha és 512 db. ló. Kereslet csekély volt. A sertések nagy árban kellek, erre az örömrre a paraszt láttamoz városi bizottság a vásári bódében keletémet jobban fölött a nagy hidegben, minek az lett következménye, hogy a bódé egyik sarufaja meggyújtult, s az egész bódé égett volna, ha hirtelen hóval el nem oltják a tüzet.

A b. gyarmati hírad. Rég nem talált oly általános örömrre újdonság, mint az, melyet lapunk mult számban a Népbank által ezáltalvett fűrdő felállításáról közzétünk, mert hiszen tudvalevő dolog, hogy a másfélfői mórregnem alatt, amióta t. i. itt a fűrdő (leszámitva az Ipoly nyári pocsolyájak) teljesen lehetetlen volt, számos balassa-gyarmati, egyén külön csak azért randult el Losonez vagy Budapestre, hogy ott tisztasági teljes igényeinek elégét legyen; ezekben tehát egy-egy fürdés 10—12 fruba került. Mindennapja lett tehát a nagy közfőség azon linája: Fűrdő, fűrdő el a te országod! Bizton hisszük, hogy ez évi nyáram már éjjen; Amen.

A rétság eseményei állami utaszkasz járhatlansága miatt naponként sok paraszt hallunk az utazóktól, reméltlen bukkannossa vált a hótol meg nem tisztított út, ugyhogy a gyöngébb idegzettú utasok szolid tengeri segítségbe esnek s egész életükön át megemlékeznek azon 2—3 órai időről, amíg itt könnyű szerrel átverpórlhetnek. A terhes kocsik kételetlen korakni a hóba terheket, avagy 2—3 előfogatot kémi segítségül. Az állami ruhahörölő kocszi szombaton marczus 3-án indult ki B. Gyarmatról s csak 9-én tudott Vácig éjteni. Ezek tehát mindenesre azsiái állapotok; mert ha a közel falvak gyere munkas végre nem képes leküzdeni, elhárítani a legyőzhetlen bajt, az állami uton talán segítségül bírható az állami is.

Hatalmas Mely és megrendítő esapás érte Dr. Bogdán Mihály honvéd ezredosrur urat, ugyanis nagy reményekre jogosult József fia, akit mint jó tanuló tanárnai is igen szerettek. B. Gyarmaton élte tavaszán 14 éves korában folyó hó 7-én megszűnt élni. — Nyéky György nyug. es. kir. örömsre folyó hó 8-án lakutenyén hosszas szenvedés után jobblétre szenderült. Béke hamuváira!

Hatalas okirat. Himmler Vilmos polgártársunk, kit bizonyos foglatkosságon után Hatalas melknevel is felruházott, követőző szerződést írt: „Kontrakt. Fél vetén ma 27-én 10 embert, ki a maczacs góplak fognak dolgozni minden nap 4 óratól este 9 óraig Hatvántó krajczár azsiá Hatvántó krajczár kál; nem jó véssé megát a kibókogt meg pedig kál részeg a fat muvazt végül s mi kál egy napra viz kál muvazt kómi mindem nap muvazt kál; zorni csakha Vasárnap nem éló parasz 3 frt az kál frt s. B. Gyarmat 1888. Himmler Vilmos s k. Kissmány István s k. mint gázd, és társai (széli lábocek) Ebből a remek stlyi kontraktból ugyan nem tánik ki, de valószínű, hogy a napi munka nem delután 4, de reggelt 4 óratól kötelezetvén este 9-ig, az évenesen 17 órák lea, s mégis a szöveglettel a városi rendtartásnak hivatalos amatt járultk panaszozal, hogy a munkába állás napj elűt Vilmos ur más (hib)toleg még előbbé munkabéteket fogadott és így a kontraktot elővív s a szöveg meg. Kár, hogy a kibókátás ez esetre is kibötte nem lea!

Az Udvarias nem enged kifügny magán, a hét elejen memél jobban föltekünlendkünté miatta annál szépenrűbb lón, pedig már az ugynevezett tavaszozó hónapjak éjtek. Tehát ezen ritka tavaszélet hó 4-én egész délig a hevémró nem emelkedett R. 5 fokom föll, reggel pedig persze hogy még telmesen, S—10 fokkal alacsonyabb volt; a hétfő (marchus 5-ki) marha vásárunkra beszerző népek és állatok vastagon voltak zumarattal elvepre; ilyen hideg 2 hóval előlöt a vízközesszi vasárkor sem uralkodott, s hozzájárult még az erős szél, mely a esomtkában a vető fögyasztotta. Nem is jött után keddén, az ugynevezett kirakodó vasára jóformán senki a vidékről, akik előtte való napon mereszek valának beférni, helyesében szóra, rákönyöszereték hogy dilerző újjakkal pár garast koressenek, misnap azért is el-táradtak s másokat elgyesztettek. Sokhelyett akadályt képzett az új hófúvás, Szerdán delben a szél megfordult s nem-kis örömtünkre olvasztani kezdte a roszegést havvak egy részét, esütőtrötkön pedig nem is huzajárult a nagy magrudalúshoz; péntek szombaton hasonlóképp enyhe s paraszatos, pemelező volt az idő.

Törvényeszeki csarnok.

A b. gyarmati kir. törvényeszeki marcz. hó 8-án érke-

kes bírópt tárgyal. A törvényszék de volt állítva egy megvesztegetés ismeretes pénztörző: Herzeferd László és Herzeferd József b-gyarmati kereskedő, ki melány év előtt néhai Szűdy Henrik ügyvéd iskolájában kiderülve, ügyvéd segéd volt s a legjobb iródkjában megfordult. Igen tehetséges fiatal ember úgyhogy sokszor principális is sokat tanulhattak tőle.

A bíróság következők voltak összállítva, élők: Ujhelyi Boldizsár, bírák: Okoliesányi János és Imrik Péter. Vádoló ügyész: Dr. Melicher Ferencz. jegyző Váradyi Gyula.

Magan vádló ügyvédje volt: Polonkai Endre egri ügyvéd, Herzeferd József ügyvédje: Farkas Ferencz, Herzeferd László ügyvédje pedig: Friedman Bernát, aki az eszlári pernél vált hírhedtté.

A tanács teremben (óra nem lévén) a bírák a 9 órára tűzött tárgyalásra csakis fél 11 órakor jelentek meg. A miért a legfőbb illetőség, t. i. a közönség, már megelodint is kezdett.

A végtárgyalást Ujhelyi Boldizsár helyettes élők a szokásos figyelemzetekkel megnyitván, Dr. Melicher Ferencz szabatos előadással elmondja a vadat, melyet a következőkben vonunk össze.

Öv. Szűdy Henriknek szül. Gály Johanna 1885. évi jun. 10-án elhalt. Vagyonát 1885. évi febr. 14-én kelt végrendeletében nagy részét hagyományokra hagyta. Azonban a hagyományok kizárhatók nem voltak, mivel a hagyaték 2 nagyobb kötelezéssel megtámasztva lón. Az egyik kötelezés, mely 919 frt 93 krt tett ki, a hagyaték ellen Herzeferd József formálta, a másikat, mely már sokkal nagyobb összegre: 5000 fira rúg, Herzeferd László. Ezen kötelezések azonban Gály Ferencz, mint néhai Szűdy Henriknek örököse által hamis okiratokon alapokon találtatván, nevezett Herzeferd József és László ellen a bűnvádi feljelentést meglette. Ennek folytán a vizsgálat elrendeltetett. Az okiratokon lévő aláírások a b-gyarmati szakértők által valódiaknak mondattak ki, a bpesti kir. törvényszék bűnvádi osztályának szakértői azonban az aláírásokat hamisnak találták. Ez alapján a vádala helyezési határozatot kimondta s azt a kir. tábla is megerősítette. Minthogy tehát jelen esetben a btk. 401 és 402 §§-ai alapján magán okirat hamisítási bünténylátásuk fenforogni, az ügyész kéri a törvényszéket, hogy a végtárgyalást tartsa meg.

Élők felhívja első sorban Herzeferd Józsefet, hogy az ellene irányult vádra nézve a tényállást mondja el. Herzeferd József, egész nyugodtsággal elmondja, hogy az ő követelése egy az özvegyvel történt össze számokozódáson alapul, mivel ő az özvegy férjének halála után az ügyvédi követelések behajtásával volt megbízva. Ő ezért havonta 35 frtot kapott, ezenkívül a behajtott összegek 10 százalékát s egyéb bélyeg és fuvarok költségeit. Innen származik úgymond az ő követelése, melyről öv. Szűdynek sajátkezűleg aláírt kötelezést adott ki.

Élők. Az egyes követelések behajtásával mért nem vonta le a 10 százalékot és költségeit.

Herzeferd J. Mivel az özvegy kért, hogy majd ha nagyobb sommát hajt be, akkor vonja le.

Élők. Az iratok közt van egy önált is sajátjának ismert nyugtája, mely szerint öv. Szűdynek önnök ily cizmeken már csak 40 frtot tartozott.

H. J. Az én járandóságom egy külön könyvben volt leszámolva, ezen könyvből kitűnnek az, hogy nekem Szűdynek a követelt összeggel adósom volt. A könyv az örökösöknel va.

Melicher. Hogy lehet az, hogy önnök csak havi 35 frt fizetése volt s az özvegynek mégis oly nagy összeggel hagyott, sőt még előleges költségeket is fedezett?

H. J. Én mindig lakarékos ember voltam.

Élők. A bpesti szakértők az aláírást határozottan hamisnak állítják.

H. J. Én pedig az aláírást határozottan valónak tartom.

Farkas védő ügyvéd. A vizsgálatkor fel volt e hívra ön, hogy azon könyvet, mely az elszámolás alapjául szolgált, mutassa be.

H. J. Nem.

Herzeferd László.

Élők felhívja Herzeferd Lászlót, hogy 1884. évi decz. 12-én kelt s magánvádló által hamisnak talált 5000 frtos váltóra nézve a tényállást adja elő.

Herzeferd László előadja, hogy ő Szűdy Henrik ügyvéddel 12 esztendeig öszekötésben állott. Halála után nevének 1200 frtot adott kölcsön. Később, hogy az özvegy Thomka Vilmos követelést kiegészíthesse, Herzeferd az özvegynek ismét adott 1800 frtot. 1884-ben pedig 500 frtot. Ugyanezen évi decz. 10-én öv. Szűdy-néval öszeszámolt, s akkor követelése a kamatokkal együtt 3800 frtra rugott. Az özvegynek azonban ismét szüksége volt pénzre, magához hivatta tehát Herzeferd Lászlót és kért tőle 1000 frtot. Herzeferd az ezer frtot felajánlotta, de mivel pénz nem volt nála, azt mondta, hogy az ezer frtot delután kilizeti, csak egy 5000 frtos váltót adjon át. Az nap delután Herzeferd József, mint Szűdynek megbízottja megjelent Herzeferd László házána s ott átadta a Szűdynek által kiállított 5000 frtos váltót s ennek ellenében Herzeferd László vissza adta a 3800 frtos váltót és Herzeferd József elismerévére, kilizette az 1000 frtot is. A váltót az özvegy beteges ágyában írta alá.

Mikor Szűdynek meghalt, az örökösöknek bejelentette úgymondta követelést, s ekkor az egyik örökös Gály Ferencz azt mondta, hogy ne legyen a váltóval semmit egy hónap múlva rendezve lesz. Nem sokára Gály Polonkay ügyvéddel együtt hozzá és azzal fanyeggették őt, hogy minán a váltót hamisnak találják, ellene a bűnvádi feljelentést meg fogják tenni, s fel is olvastak előtte egy terrorizáló feljelentést, s kijelentették, hogy egy esetben hajtandó a bűnvádi kereset megindítását ellátni t. i. az esetben, ha hogy Herzeferd László megveszi öv. Szűdynek b-gyarmati házat 15000 frtért, s ezen esetben feljogosítják őt, hogy ötezer frtyi követelést a 15000 frt vételéből levonhassa. Herzeferd L. azonban ezen feltevével el nem fogadta. Ha úgymond hamis lett volna a

váltó, hogy az örökösök ajánlatát elfogadta volna, s a hamis váltót, tudva azt, hogy följelenték, öszszetette volna.

Élők. Ön öles atyával egy csig alatt jézkeskedett. Vezetéke a kereskedelmi törvény szerinti könyveket, öszszelították e erről-övre a lellari és vagyon mérleget, melyben ezen 5000 frtos követelés is beíratott volna?

Herzeferd László. 1872-ig kereskedők voltunk atyám Herzeferd Aronnal, addig mindentben együtt voltunk. Azóta én külön üzleteket is csináltam, de könyvet nem vezetünk, csak jegyzéket, mert apám csak zsidóul tudott írni s a zsidó írást a törvény előtt nem respektálják. Külömben én nem tartozom senkinek, de hogy nekem tartoznak azt ezzel a két váltóval is igazolom (beíratat két nagyobb rendű váltót.)

Élők. Az 5000 frtos váltó a pesti szakértők az aláírást hamisnak találták s azt betűről betűre megindokolták.

H. L. Hiszen kérem, ha valaki azt akarja bizonyítani, hogy a czeruza ostor, akkor sokat kell öszszírnia. Élők figyelmeztetést vállaltak, hogy ne szenvedélyeskedjék, különben üljön le.

H. L. Nem akarok a vádlottak padján állni.

Ezután kezdett vette a bizonyítási eljárás s 24 tanu hallgatott ki.

Mauks Endre tanu vallja, hogy ő jelen volt öv. Szűdy Henriknek mint végrendeleti tanu s hallotta mikor a végrendeletet készítő Sztranyavszky Géza kir. közjegyző kerelte, van e valami adósága? mire az özvegy azt felelte, „nyugyan kinek tartozom?” a finanszoknak tartozom, azokat is kifizetnem egy részvény árával. Azt is tudja tanu, hogy az özvegy kezében egy jegyzéket tartott, melyen vagyonra öszve volt írva, s miután ezen jegyzékből látta, hogy felesleg vagyona marad, a kir. közjegyző kérése folytán a polgári iskolára is tett hagyományt.

Fligl Károly vallja, hogy van tudomása arról, miszerint Szűdynek Herzeferd Józsefet megbízta férje ügyvédi követeléseinek behajtásával. Egyszerűen áll, csak Strajzinger Lipótnak tartozott pár száz frttal. Herzeferd Józsefnek a behajtott pénzből mindig kiadta részét.

Fligl Károlyné Hasonlóan vall. Egyszer halotta, hogy Herzeferd József kékdedt azzal, miszerint neki Szűdynek 1000 frttal tartozik, mire Szűdynek azt mondta: „Tartozik neki az öreg apja aki megdögölt.” Mikor meg több napig nem volt Herzeferd József a háznál, Fligline kérdezte Szűdynek, mi az oka, hogy Herzeferd József elmaradt? Mire Szűdynek azt felelte: „nem adtam a bűdös zsidónak 30 frtot maczsa, azért nem jön.” Többször hallotta színi Herzeferd Józsefet, mert hogy sok buzcsúsgott tett vele.

Balla Jánosné vallja, hogy ő ápolónő volt az özvegynek halála napjáig. Inscg nem volt nála, butyellárjában látott 4 ötvénest és két százast. Herzeferdékét kétszer látta ott. Az özvegy egyszer bevallotta neki, hogy Herzeferd Lászlónak ötezer frttal tartozik.

Köröm László vallja, hogy Balázs Márk esdőtőmegéből az özvegy részére Kövy Tivadar iródlájában nagyobb összegű pénz lett kilizette, de hogy mennyi? azt csak a esdőtőirakból mondhatná meg; két három ezer frt lehetett.

Dr. Grünbaum Jakab vallja, hogy ő öv. Szűdy Henriknek egy évig kezelte. Mikor házban nem volt irni tadott, előtte is írt egy levelet. Herzeferd Lászlót nála soha sem látta, de Herfeld Józsefet, mindennap.

Élők. Fekve, álvé vagy állva írt e levelet Szűdynek. Dr. Grünbaum, arra nem emlékszem, azt tudom, hogy mikor győgykezelni kezdtem, akkor csak fel kelt, de aztán lefeküdt és fel se kelt többé.

Farkas. Ki fizették e a győgykezelési költséget? Dr. Grünbaum. Egy krt sem kaptam.

Silberer Adolfné, Polonay József, Polonay Józsefné Sztranyavszky Géza, Milován Arkádine, Ifj. Sultz Lajos, Szűsi István, Jakobovics József, öv. Mihálik Jánosné és öv. Szabó Józsefné tanuk melles és az ítéletnél figyelembeajlható vehető kérésre lettek kihallgatva. Mig ellenében Grünbaum Henrik, Vannay Ignác, Balázs József, Luby Mátyas ügyvédek bevallották azt, hogy Herzeferd József embere dolgozott az öv. helye meg voltak elégedve s hi nem kórosok találtak.

Bischitz Salamon losonezi lakos figyelmeztelt keltő valamást lett s azt vallotta, hogy ő jelen volt akkor Herzeferd László házána mikor Herzeferd József a Szűdynek váltóját elhozta, s mikor Herzeferd László az ezer frtot kilizette és átadta elismervény mellett Herzeferd Józsefnek. Ő akkor úgymond üzeli dologban járt unokatest-övre Herzeferd Lászlónál, s losonezi malom vállottak ki-nált neki, de Herzeferd L. ezeket escomptálni nem akarta s még szemrehányást tett neki, hogy olyan embernek, mint Herzeferd József tud ezeket fizetni, s olyan jóváltókat (mint a losonezi gőzmalom) nem fogad el? Mire Herzeferd L. azt felelte, hogy az „Szűdy”-féle váltó, nem Herzeferd József.

Strajzinger Lipót vallja, hogy ő Szűdy Henrikkel 10 esztendőig nem bírt leszámolni, míg végre halála után az özvegyvel leszámolt és neki 150 frtot többet követelése volt. Ezt kilizette az özvegy. 1884-ben október havában kért tőle az özvegy 200 frtot fordúro. Ezt is átadta, de vissza is fizette, azóta soha sem látta az özvegyt.

A kihallgatott tanu mindgyekét a vádló ügyész megeskelteti indítványozta. Farkas Ferencz védő ügyvéd Fligl Károly és neje esköltétele ellen tiltakozott, mivel azok úgymond érdekltségben állanak. Polonkay Endre ügyvéd ellenben tiltakozott. Silberer Adolfné, Bisitz és Balla Jánosné megeskeltetése ellen. A törvényszék viszkonyonult s rövid tanácskozás után kimondta, hogy Fligl Károly és neje esküre nem bocsátattak, öv. Milován Jánosné és öv. Szabó Józsefné azonban a törvényszék nem látja szükségesnek megeskeltetni, mivel egészen melles és nem döntő körülményekre vallottak.

Nevezettekén kívül az eskőt a tanuk nyomban lettek.

Hosszabb dehatt történt a Grund és Fried szakértők meghallgatására nézve nevezett bpesti szakértők vád-

lott felek által állítottak elő, s oly irástól szakvéleményre tettek, hogy kéréses okiratok aláírása való. Melyek ügyész kihallgatásokat letzó beszéddel mellőztetni kérték, jelenben Friedman Bernát és Farkas Ferencz védő ügyvédek az öv. érdekelten színter nyomon örvékkel Grund Vilmos és Fried Berchtold kihallgatásait követelték. A törvényszék hosszabb tanácskozás után végzést kimondotta, hogy Grund és Fried szakértők kihallgatása annyiban fog eszközöltetni, amennyiben az a körülmények kívánni és szükségosse tenni fogják. Ezen kövöltő végzésben természetesen mind két fél megnyugodott.

Ezzel a tárgyalás anapra este 6 órkor befejezve lón. Másnap marczius 9-én a tárgyalás pont 9 órakor vette kezdét.

Ujhelyi Boldizsár helyettes élők megnyitván a folytatolagos végtárgyalást, elsősorban Friedman Bernát mint másodrendű vádlott Herzeferd László védő ügyvéd a tegnapi végzést megváltoztatni kérte s addig Grund és Fried szakértők kihallgatásától. Ebből a kir. ügyész is kétséggyelt. A megjelent budapesti szakértők 135 frt költséget, melyet a bíróság megalapított, Herzeferd László nyomban kifizette.

Ezekután felolvastattak a budapesti váltóörvény-szék szakértőinek névszerint Turcsányi és Vinternek nyilatkozatait, melyek hosszú indoklással Herzeferd László 5000 frtos váltóján öv. Szűdy Henriknek szül. Gály Johanna aláírását hamisnak deklarálják. Felolvastattak továbbá a budapesti kir. törvényszék bünténytől osztály szakértőinek névszerint Turcsányi és Kempernek nyilatkozatait, melyek hosszabb és kimutatólag látszó indoklással Herzeferd József 919 frtos kötelezést és Herzeferd Lászlónak 3000 frtos és az 5000 frtos váltó keletkezésének alapjául szolgáló kötelezést, illetve az azon talált „özvegy Szűdy Henriknek szül. Gály Johanna” aláírást hamisnak mondják ki. Felolvastattak továbbá a b-gyarmati szakértők, névszerint: Elheniczky Flóra, id. Elszner Ferencz és Kemény Gábor nyilatkozatait, melyek a fent jelzett aláírást valónak állítják; ugyancsak az aláírás valódiságát bizonyítják Grund és Fried szakértők felolvasott nyilatkozatai is. Ezen szakértői vélemények és az ügyhöz tartozó ügyiratok felolvasása után élők felkéri a vádló ügyész, hogy valdleszést terjessze elő.

Dr. Melicher Ferencz tényállást felvilágosító és értelmes előadással vád beszéddel elmondván, a bpesti szakértők nyilatkozatát kéri alapul vétetni, s láncolatoss következtetéssel bebizonyítani ezbe, hogy egy első mint másodrendű vádlót a kövöltve és illette váltót az aláírást meghamisították. Miért is Herzeferd Józsefet és Herzeferd Lászlót a btk. 401. és 402. §§-ai alapján magánokirat hamisítási büntényben büntösöknek kimondatni, s őket szabadság vesztésre, pénzbírságra és a per és rabtatási költségekben marasztalítani kérte. (Beszédét a nagy hallgatóság megjelente.)

Ezen valdleszésthez hozzájárult magánvádló Gály Ferencz ügyvédje Polonkai Endre is, ki dégege pathetikus beszéddel mondott, melyben az uszorát rosszabbnak találja az iszikos emberrel, s kimondja, hogy Herzeferd Lászlónak, mint gazdag embernek könnyű volt Bisitz és Silberernek mentő tanuk gyanút a legfontosabb portiókhoz oda állítani.

Farkas Ferencz, mint Herzeferd József védtőgyűvédje ellenérvekben gazdag és a dialektika magas színvonalán álló védszemből mondott védenze érvekben, melyben egyszerűsind kifejezte azt is, hogy a védelmet fele bizalmas kérésre s ügyvédi hivatása folytán vállalta el s ép ezért a tárgyalás igazság kiderítését tűzte feladatján. Hosszú, de mindvégig élvezetes beszéde után kérte védenze felmentését.

Végül felolított Friedman Bernát, mint Herzeferd László ügyvédje, az eszlári pörből dégege ismeretes alak. Gyenge alkalomsal fogva beszéde gromge hangú volt, de distingvált előadása és mely logikája által csakhamar magára vonta a figyelmet, s mint praktikus védő ügyvéd, az érvek súlyosabbjait beszéde végre hagyta. Beszéde háromnegyed órát vett igénybe.

A védszékdekre találon választott Melicher ügyész, s vádjához utjában is ragaszkodott. Ere meg Farkas és Friedman ügyvédek felelőven, a végtárgyalás d. u. 2 órakor befejezték s az élők kijelenték, hogy az ítélet d. u. 5 órakor kihirdetési fog.

A törvényszék tanácsstermben nagy közönség gyűlt egybe, hogy az ítélet, mely iránt senki sem volt tisztában, meghallhassa; mivel aki a tárgyalást figyelmenul kísérte, sem a bizonyítékokat, sem a felhozott érkelesi motívumokat nem találta olyanoknak, melyek alapján vádlottak elítélhetők lettek volna, s miután tudva van az, hogy bíróságunk igen helyesen, „dubioso casu iudicis” szokott eljárni és itelni, a közönség jogász része már előre is a felmentés mellett nyilatkozott.

Ugy is történt. Ujhelyi Boldizsár helyettes élők a ki a végtárgyalást a legnagyobb tapintattal és tárgyilagossággal vezette, bíróársával a tanácsstermben fél hatkor megjelent és az ítélet kihirdette. Az ítélet következő volt:

Öfelsége a kiraly nevében a b-gyarmati kir. törvényszék a btkv. 401. §-ba ittköző magán okirat hamisítással vádlott Herzeferd Józsefet és Herzeferd Lászlót ezen büntény vádja alá felmenté. Farkas Ferencz díját Herzeferd József védenze ellenében 200 forintban állapítja meg.

Az indoklás az eltérő szakértői véleményekre alapították, melyek közül a budapesti szakértők véleménye a gyanuokot felelbrszti ugyan, de határozott külön véleményekkel szemben büntető ítélet alapjául nem szolgálhat. Az özvegy Szűdynek által tett végrendeletben azon kifejezés, hogy az özvegynek semmi adósága esnek, a halála után tényleg felmerült adósággal megváltoztatik, de különben is ily egyvalódi nyilatkozat el nem fogadható.

As ítélet ellen a kir. ügyész, valamint Polonkai Endre magánadvó-ügyvédje felelőzést jelentettek be az ítélet írásban kiadtni kérték.

Nyilttér*)

Nyiltkozott. A b.-gyarmati kaszinó helyiségében 1888 mártius 3-án tartott táncmulatság alkalmával Hódosy Imre és Várady Gyula urak között felmerült bencslelteli ügy előttünk áll. E rovatban közöltékért nem vállal felelősséget a Szerk.

Áttelelt. B.-Gyarmat 1888 mártius 10-án. Hódosy Imre részéről **Mauks Endre, Bakó István.** Várady Gyula részéről **Gonda Károly, Cserenyák György.**

Horváth Danó,
lelelő szerkesztő.

FAIRBANKS-MÉRLEGEK

az egész világon a legtökéletesebbnek elismert mérleg-szerkezetek.

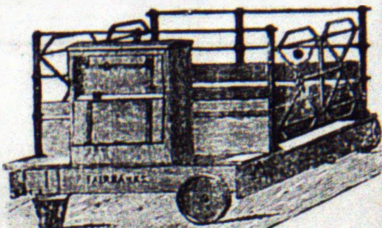
A szabadalmazott Fairbanks-mérlegok azonos rendszerűek, rendkívül erősök és teljességgel vannak ellátva. Tartósság, pontoság és könnyű kezelésségek fogva az összes világtállításon első díjat nyert legkisebb mérlegok. A jótanyos árakban — melyek anyokkal számított tízdecs mérlegok áránál nem magasabbak — a hitelre, csomagolás és vasra való feladás költségei befoglalattak. Gazdasági szerkezet és azok mérlegok, valamint marhamérlegok a legkedveltebb mérlegszerkezetek.

Gyártásunk állami felügyelet alatt áll.

Czim: Osztrák-magyar Fairbanks-társaság mérleg- és gépgyára John Block vezérigazgató

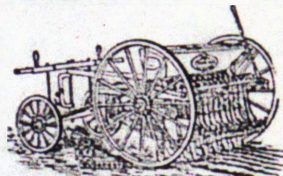
BUDAPEST, Andrásy út 23.

Arjegyzékekkel és felvilágosítással szolgál a központi iroda. Gyár: Ujpest — K.-Meger.

SCHLICK-FÉLE VASÖNTÖDE ÉS GÉPGYÁR-RESZVÉNY-TARSASÁG BUDAPESTEN.

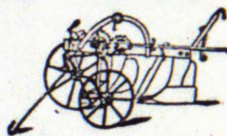
Központi iroda: VI. Váci-körül 57. Gazdasági géposztály: Külső-váci-út 1696—1699.

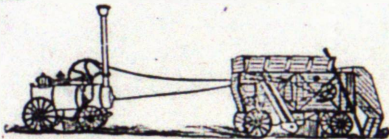
SCHLICK-féle szabad egyes. rayol. kettős és háromkerek.

2 első díj, aranyérem és még három egyéb kitüntetés.
SCHLICK- és VIDATS-féle eredeti egyes-ekét kapató, töltőgép- és porhányító-ekét stb.

SCHLICK-féle szabadalmazott „TRIUMPH” sorvetőgépek. Legnagyobb kitüntetés a vetőgépre: arany díszokmány a hatvani nemzetközi evertsényen.

Görzcséplők, járgáncséplők, gabonarosták, órlómalmok, takarmánykészítő és egyéb gazdasági gépek.

Előnyös fizelési feltételek.

Legolcsóbb árak — Árjegyzékek kívánatra ingyen és bérmentve. Képviselet: Aninger testvér urak vaskereskedésében B.-Gyarmaton.

8000 Hungári Drill sorvetőt szállított eddig

Kühne E.

gazdasági gépgyára Mosonban főraktár: Budapest, VI. váci-körül. Leszállított árak. Utánzatoktól óvakodjunk.

Uj! 1—2—3 barázdás vas-ekék, Laako féle rétbورونا, Thallmayer-féle Arankaválasztó, „Acme” amerikai borona, stb.

Pánllika giliszta lejestül

6 perez alatt teljes biztonsággal a gyomorhól feltétlenül kihajtatik a páfrány tokoeskák által. Eredeti minőségben egyedül csak Schneider József gyógyszerész-nél kapható Resiozán (Délmagyarország.)

E kitűnő gyógyszer biztos hatásáért jót állunk. Egy eredeti doboz ára 3 frt 50 kr. — Posta-utánvét mellett az egész világban szétküldetik.

Termesztők figyelmébe.

Probsteuer-féle vető árpa és búkköny mag, mindkettő igen kitűnő faj, jutányos áron kaphatók s kívánatra minta küldetik.

Pollacsek Henrik.
B.-Gyarmaton.

Alulrottnál, nagyobb és kisebb mennyiségben, első rendű, vetőre alkalmas búkköny és árpa kapható.

Megrendeléseket elfogad

Kondor József

B.-Gyarmat.

ÉRCZKOPORSÓK

és selyem szemfődelek

kaphatók

EBENFÜHRER LAJOS

kereskedésében B.-Gyarmaton, nagy vászártekban jutányos áron.

MALOM

haszonbérbeadási hirdetmény.

A ribai közbirtokosság tulajdonát képező vízimalom, folyó 1888. évi április hó 24-én deledett 10 órakor a helyszínen nyilvános árverés útján a legtöbbet ígérőnek 3 esettel 6 évre haszonbérbe fog adatni. Bővebb értesítést nyujt

Madách Károly.
földbirtokos Csesztvén.

Valódi probstei-i zab vetőmagnak eladó Nagy-Kürtösön Sebastiani Adolf gazdaságában. Bővebb tudósítás ugyanott.

Egy jó házból való fiú

tanulónak

ki legalább 2 polgári vagy felsőbb iskolát végzett, azonnal felvétetik

HEFFTER RICHARD.

vaskereskedésében B.-Gyarmaton.

Hirdetmény.

A b.-gyarmati önkéntes tüzlőtő egylet parancsnok-sága ezennel közzé teszi, hogy a b.-gyarmati szőlők aljában lerakott több mint 200 szekerre menő kitűnő minőségű trágya akár egészben, akár szekérszámra jutányos áron eladó.

Ij. Schultz Lajos,
parancsnok.

MINDENKI

tisztességes módon mindenemű törvényes

SORSJEGYEKNEK

részletre való eladása által évenként legalább 1200 frt keresetre lehet szert. Tudakozódások Fuchs II. váltólóháza Budapestén Dorottya-utca 9. sz. intézendők.

Gyapju-szövelek

s maradvány posztók

a legjobb minőségben urak gyermekruhák, női kabátok, és esőköphöngyökre idegyszerű, legjutányosabb gyáriáron utánvét mellett küldi a „Concurrentia”-postaoszlovet raktár

Beer Károly.
Jägerndorf Osterr. Schlesien.

Kívánatra minták ingyen és bérmentve, dús kiállításal rendezett gyűjtemény lapok t. szabó üzletek, alaruitok és tájgyapjúk részére kész ségelek küldetnek.

ÉRCZKOPORSÓK

és selyem szemfődelek

kaphatók

MILOVÁN ELEK

kereskedésében B.-Gyarmaton, nagy választékban jutányos áron.

Hirdetmény.

A nógrádmegyei liny községben levő és az línyi 5. sz. újban feltelet a magyar tud. Akademi tulajdonát képező telekkönyvvel 288. catalsteri hull és 1233. 01 tértogatú ingatlan szabadkésből eladó. Az adásvételi feltételek Balassagyarmaton Vaszar Ignác ügyvéd úrnál vagy Szécsényben Ternyákffy Irén ügyvéd úrnál, vagy alulrottnál megtekinthetők.

Szemenyel János,

a m. tud. Akadémia ügyőse. (Budapest, V. ker. Arany János utca 1. sz. 4.)